

קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**סקירת הנהלה
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2019**

תוכן עניינים

3	1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל	3
3	א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה	3
3	ב. מועד הקמת קופת הגמל	3
3	ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם	3
4	ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות	4
4	ה. שיעורי ההפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן	4
4	ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו	4
5	2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל	5
5	א. יחס נזילות	5
5	ב. משך חיים ממוצע של החיסכון	5
5	ג. שינוי במספר העמיתים	5
6	ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה	6
6	3. מידע אודות דמי ניהול	6
6	א. שיעור דמי הניהול	6
8	ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה	8
9	4. ניתוח מדיניות השקעה	9
9	א. מדיניות ההשקעה	9
9	ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת	9
11	5. ניהול סיכונים	11
11	א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת	11
11	ב. סיכוני נזילות	11
13	ג. סיכוני שוק	13
17	ד. סיכוני אשראי	17
21	ה. סיכונים גיאוגרפיים	21
25	ו. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה	25
26	ז. גורמי סיכון על פי טיבם	26
27	6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו	27
27	7. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי	27

1. מאפיינים כלליים של קופת הגמל

א. תיאור כללי של קופת הגמל ושל החברה המנהלת אותה

קופת הגמל:

- שם קופת הגמל: קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן "הקופה").
- סוג קופת הגמל: קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים.
- קוד הקופה: 512267592-00000000000221-0000-000
- סוג העמיתים: עצמאיים ושכירים המפקידים כספי תגמולים ופיצויים.

הקופה מנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת שהינה משקיע מוסדי. פעילות הקופה כפופה לרישוי המתקבל מרשות שוק ההון בהתאם לדינים הרלוונטיים החלים על פעילותה המפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה על שוק ההון" או "הממונה").

החברה המנהלת:

- שם החברה המנהלת: הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת", או "החברה").
- החברה המנהלת הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח"), חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות.
- בשנת הדיווח לא חלו שינויים במבנה האחזקות של החברה המנהלת.
- לפרוט מבנה האחזקות של החברה המנהלת, ראה סעיף 1.1.2 בדוח תאור עסקי תאגיד של החברה המנהלת.

ב. מועד הקמת קופת הגמל

הקופה הוקמה בשנת 1944 ועד ליום 31 במרס 2008 הייתה קופת גמל הפועלת כתאגיד. ביום 1 באפריל 2008 הפכה הקופה התאגידית לקופת גמל ענפית, כהגדרתה בחוק קופות הגמל, המנוהלת בנאמנות בידי חברה מנהלת, המנהלת בנאמנות את קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט.

ביום 8 באוקטובר 2018 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל פנסיה וגמל מבנק דיסקונט לישראל בע"מ את הקופה וביום 1 בינואר 2019 הועברה הקופה לניהולה של הראל פנסיה וגמל בע"מ והחל ממועד זה הפסיקה הקופה להיות קופת גמל ענפית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2019 כוללת הקופה ארבעה מסלולי השקעה. ראה גם סעיף ג' להלן.

ג. רשימת מסלולי השקעה, הקודים שלהם ומועד תחילת פעילותם

להלן רשימת מסלולי ההשקעה בקופה, הקודים שלהם ומועדי תחילת פעילותם:

שם המסלול	קוד המסלול	מועד תחילת פעילות
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	512267592-00000000000221-2234-000	2013
גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	512267592-00000000000221-9927-000	2016
גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	512267592-00000000000221-9928-000	2016
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	512267592-00000000000221-9929-000	2016

ד. שינויים מהותיים בשנת הדיווח הנובעים ממיזוגים, מכירות או רכישות

ביום 1 בינואר 2019 הועברה הקופה לניהולה של הראל פנסיה וגמל בע"מ. החל מיום זה הפסיקה הקופה להיות קופת גמל ענפית, כהגדרתה בחוק קופות הגמל.

ביום 1 לינואר 2020 הושלם הליך מיזוג של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "קופת דיסקונט"), לקופת הגמל "הראל קופת גמל" (להלן: "קופת הראל גמל") המנוהלת על ידי חברת הראל פנסיה וגמל בע"מ.

להלן פירוט המסלולים שמוזגו מקופת דיסקונט לקופת הראל גמל במסגרת המיזוג:

1. מסלול גמל דיסקונט לבני 50 ומטה מוזג לתוך מסלול הראל גמל לגילאי 50 ומטה.
  2. מסלול גמל דיסקונט לבני 50-60 מוזג לתוך מסלול הראל גמל לגילאי 50-60.
  3. מסלול גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה מוזג לתוך מסלול הראל גמל לגילאי 60 ומעלה.
  4. מסלול גמל דיסקונט מסלול אג"ח ממשלת ישראל מוזג לתוך מסלול הראל גמל מסלול שקלי.
- בהתאם, התקנון המסדיר את הזכויות והחובות של עמיתים אשר היו ערב המיזוג עמיתים בקופת דיסקונט הוא התקנון של הראל קופת גמל.

ה. שיעורי הפרשות המרביים שרשאית קופת הגמל לקבל ומטרתן

- הפרשות מעביד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
 הפרשות עובד: לפי השיעורים והתנאים הקבועים בתקנה 19 לתקנות מס הכנסה.
 הפרשות מעביד: עד 1/3% 8 מהמשכורת- על חשבון פיצויים.
 הפרשות עצמאי: לפי תקנות מס הכנסה- על חשבון תגמולים.

ו. שינוי מסמכי יסוד במהלך תקופת הדוח ועד ליום פרסומו

אין שינוי.

2. ניתוח זכויות עמיתי קופת הגמל

א. יחס נזילות

שיעור הסכומים שהעמיתים בקופת הגמל רשאים למשוך ממנה מתוך כלל נכסי קופת הגמל, לתאריך הדוח:

2019	
%	
90.41	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
54.82	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
71.88	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
96.17	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

ב. משך חיים ממוצע של החיסכון

משך החיים הממוצע של זכויות העמיתים, עבור אותם עמיתים שחשכוונותיהם טרם הבשילו:

2019	
שנים	
8.60	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
11.50	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
6.38	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
8.02	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

ג. שינוי במספר העמיתים

להלן השינוי במספר חשבונות עמיתי הקופה בשנת הדוח, בגין כל מסלולי הקופה:

מספר חשבונות העמיתים				סוג העמיתים
לסוף השנה	נסגרו השנה	נפתחו השנה	לתחילת השנה	
3,160	403	78	3,485	שכירים
392	74	38	428	עצמאיים
3,552	477	116	3,913	סה"כ

ד. ניתוח זכויות העמיתים בקופה

ליום 31 בדצמבר			
2018		2019	
סך נכסים, נטו	מספר חשבונות	סך נכסים, נטו	מספר חשבונות
באלפי ש"ח		באלפי ש"ח	
811,637	1,893	656,535	1,577
874,233	2,020	881,740	1,975
1,685,870	3,913	1,538,275	3,552
36	10	39	10

חשבונות פעילים
חשבונות לא פעילים (*)
סה"כ

(*) מתוכם חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח

3. מידע אודות דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2019	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
33	16

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019	
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות
עמיתים לא פעילים	0%
14,773	5,489

דמי ניהול מנכסים
0.25%-0%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 3 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

גמל דיסקונט לבני 50 ומטה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2019		
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
32	46	דמי ניהול מנכסים 0.25%-0%
4	8	0.5%-0.25%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019		
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
3,141	4,623	דמי ניהול מנכסים 0.25%-0%
770	82	0.5%-0.25%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 11 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

גמל דיסקונט לבני 50 עד 60

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2019		
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
1,875	1,498	דמי ניהול מנכסים 0.25%-0%
1	16	0.5%-0.25%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019		
עמיתים פעילים	דמי ניהול מהפקדות	
עמיתים לא פעילים	0%	
832,589	641,071	דמי ניהול מנכסים 0.25%-0%
22	102	0.5%-0.25%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 1,561 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

מספר חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר 2019			<u>דמי ניהול מנכסים</u>
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
		דמי ניהול מהפקדות	
	0%		
	16	55	0.25%-0%
	12	6	0.5%-0.25%

סך הנכסים, נטו באלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019			<u>דמי ניהול מנכסים</u>
עמיתים לא פעילים	עמיתים פעילים		
		דמי ניהול מהפקדות	
	0%		
	5,103	30,430	0.25%-0%
	64	16	0.5%-0.25%

סך ההוצאות הישירות הנגבות מהעמיתים במסלול, נוסף לדמי הניהול, הינו 13 אלפי ש"ח. לפירוט הרכב ההוצאות, ראה ביאור 10 בדבר הוצאות ישירות בדוח הכספי.

ב. מידע אודות חמשת המעסיקים הגדולים בקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

-	שיעור דמי ניהול מהפקדות ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)**
*-	שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באחוזים)**
1,438,047	סך היקף נכסים מנוהל עבור חמשת המעסיקים הגדולים (באלפי ש"ח)
93.48	שיעור הנכסים המנוהלים עבור חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך הנכסים נטו (באחוזים)
3,093	מספר חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים
87.08	שיעור חשבונות עמיתים כולל של חמשת המעסיקים הגדולים מתוך סך העמיתים (באחוזים)

* פחות מ-0.01%.

** הקופה הינה קופת גמל לעובדי בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - בנק דיסקונט). בהתאם להסכם קיבוצי שנחתם ביום 26 בדצמבר 2007, בין בנק דיסקונט לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וארגון עובדי בנק דיסקונט, ובכפוף להסכם בין בנק דיסקונט לבין החברה המנהלת החל מיום 1 בינואר 2019, הראל פנסיה וגמל בע"מ, מי שהיה עמית בקופה נכון ליום 31 בדצמבר 2018, זכאי לפטור מלא מדמי ניהול עבור הכספים שהיו בחשבונו ערב העברת הניהול להראל פנסיה וגמל בע"מ וכן לפטור מדמי ניהול מהפקדה בגין הפקדות שוטפות באמצעות בנק דיסקונט כמעסיק ו/או הפקדות עמית באמצעות תלוש המשכורת בבנק דיסקונט לחשבון שבו הייתה יתרה נכון ליום 31 בדצמבר 2018 (להלן - הנכסים המוטבים). דמי הניהול בגין הנכסים המוטבים כאמור ישולמו לחברה המנהלת על ידי בנק דיסקונט. הפטור לעמיתים מדמי ניהול כאמור ממשיך לחול על כספים אלה גם לאחר השלמת מיזוג הקופה לתוך הראל קופת גמל מיום 1 בינואר 2020.

4. ניתוח מדיניות השקעה

א. מדיניות ההשקעה

מידע בדבר מדיניות ההשקעה של מסלולי ההשקעה לשנת הדוח, פורט באתר האינטרנט של החברה המנהלת בכתובת:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel-pensia-and-gemel/Pages/investment-policy.aspx?isfromsearch=1>

ב. ניתוח והסבר שינויים מהותיים בסעיפי ההשקעות לעומת שנה קודמת

להלן תמצית השינויים בשוק ההון והתייחסות חטיבת ההשקעות של החברה אליהם:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי בממדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	על פי המדד האחרון הידוע בסוף 2019, מדד המחירים לצרכן עלה ב-12 החודשים האחרונים ב-0.3% בלבד, מתחת ליעד האינפלציה. סעיף הדיור היה התורם העיקרי לעלייה במחירים לצד עלייה במחירי המזון (ללא ירקות ופירות) ואחזקת הדירה, כאשר סעיף התחבורה והתקשורת היה התורם העיקרי לירידה במחירים. בסיכום 2019, נרשמה ירדה בציפיות לאינפלציה לאורך כל העקום, בעיקר במחצית השנייה של השנה, בשל הפתעה כלפי מעלה של חלק מהמדדים, חוזקו של השקל והירידה במחיר הנפט בעולם. החברה פעלה להקטין במהלך השנה את שיעור החשיפה שלה לאפיקים צמודי מדד במינונים נמוכים.
שער החליפין של השקל	בסיכום שנת 2019 השקל התחזק ב-8.3% מול סל המטבעות של בנק ישראל; 7.8% ייסוף מול הדולר ו-9.6% ייסוף מול האירו. עיקר הייסוף חל במחצית הראשונה של השנה. העלייה בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, המשך רכישות של חברות ישראליות ע"י משקיעים זרים והחזקה (היחסית) של הכלכלה תרמו לכך. החברה פעלה לשמור על שיעור חשיפה למט"ח נמוך ביחס למתחרים ברמה של בין 40%-60% משיעור החשיפה לחו"ל.
התפתחות שעורי ריבית	ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי על 0.25% במהלך כל שנת 2019. במהלך הרבעון האחרון של השנה הבנק אותת שהריבית תישאר ברמתה הנוכחית לזמן ממושך או אף תרד בעתיד, נוכח שהאינפלציה מתחת לגבול התחתון של היעד. בסיכום שנת 2019, עקום התשואות הממשלתי ירד בחדות לכל אורכו, בעיקר במחצית הראשונה של השנה. תרמו לכך הירידה המהירה בתשואות אג"ח הממשלתיות בעולם, בהובלת ארה"ב, יחד עם חוזקו של השקל והצפי להצטרפות ישראל למדד האג"ח הבינלאומי. החברה פעלה בתחילת הרבעון הרביעי להאריך מח"מ בשיעור קל לאור הערכה כי הריבית הארוכה תישאר נמוכה לאורך תקופה ארוכה.
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	במהלך שנת 2019 חרגה הממשלה משמעותית מיעד הגרעון ובסוף שנת 2019 נושק הגרעון ל-4 אחוזי תוצר. יחד עם זאת החוב בשקלים של מדינת ישראל נשאר נמוך יחסית סביב 60 אחוזי תוצר (בשל התחזקות השקל).

נושא	תיאור פעולות החברה
	<p>החברה פעלה לשמור על חשיפה יציבה לחוב ממשלתי מקומי לאור הערכה כי העלאת הגרעון לא תפגע בביקוש לחוב ממשלה עקב גרעון אבסולוטי נמוך חוזקו של השקל והצטרפות צפויה של ישראל למדדי החוב הממשלתי הבינלאומיים ברבעון הראשון של 2020.</p>
שוק המניות	<p>בשנת 2019 נרשמו עליות חדות במרבית שוקי המניות בעולם. מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים), עלה ב-28.4% במהלך 2019 והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-18.9% במהלך 2019. בישראל מדד ת"א-125 עלה ב-21.3% במהלך 2019.</p> <p>החברה פעלה להעלות את שיעור החשיפה למניות בכל הקופות אליהם ניתן להיחשף למניות לאור ההערכה כי מניות יהוו מרכיב עדיף להשקעה בעולם של ריביות נמוכות אינפלציה נמוכה אך חיובית וצמיחה עולמית חיובית.</p>
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	<p>מרווחי האשראי על אגרות החוב הקונצרניות מול אג"ח הממשלתיים בארץ ירדו במהירות במהלך 2019.</p> <p>החברה הגדילה את שיעור החשיפה לאג"ח בדרוג גבוה לאור הערכה כי מרווחי האג"ח בדרוג נמוך נמוכים מדי, תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות החשיפה לתאגיד, לקבוצת תאגידים לקבוצות דירוג ומגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון החברה.</p>
מוצרי מדדים	<p>החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק ההשקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידי החברה וניירות ערך שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.</p>
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	<p>החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות השקעה, לניהול יעיל של החשיפות לחו"ל ללא חשפה למטבע.</p>
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	<p>במהלך השנה, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.</p>

5. ניהול סיכונים

החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים, מסדיר תשתית להבנה, זיהוי ומדידה של סיכוני שוק, אשראי ונזילות הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים בקופות גמל, למעקב שוטף אחריהם, לקבלת החלטות ולקביעת מדיניות המבוססות עליהם ולהבטחת מסגרת דיווחים מתאימה. החוזר מחייב מינוי מנהל סיכונים אובייקטיבי ובלתי תלוי במערך ההשקעות והאשראי של החברות המנהלות אשר יספק לדירקטוריון החברה המנהלת, הנהלתה, ועדת ההשקעה וועדת האשראי שלה תמונת מצב אובייקטיבית ומקיפה יותר אודות הסיכונים הגלומים בנכסי ההשקעה המוחזקים כנגד חסכונות העמיתים.

ניהול תיק ההשקעות של הקופה נעשה תוך חתירה לאיזון בין המטרה של השגת תשואה מקסימאלית על הנכסים לבין הסיכון הכרוך בהשקעות ורמת הנזילות הנדרשת כדי לממן פעילות זו ופעילות משיכות והעברות של כספים על ידי העמיתים.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. דיווחי ניהול סיכונים המוצגים לוועדת השקעות מציגים אומדנים להפסד פוטנציאלי הצפוי לתיק נכסים בשל התממשות סיכוני השוק. בכל התכנסות של ועדת השקעות ובהתבסס על מערכת BI, מציגה חטיבת השקעות חתכי חשיפה שונים של תיק ההשקעות..

הוועדה בוחנת ומתאימה את מדיניות ההשקעות וביצועה בשוטף לנוכח ההתפתחויות בנכסיה, במאפייני עמיתיה ובשוקים.

להלן פירוט הסיכונים המרכזיים להם חשופה הקופה ואופן הטיפול בהם:

א. מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת

לעניין פירוט מדיניות ניהול הסיכונים ותיאור השיטות וההערכות בחברה המנהלת של קופת הגמל ראה ביאור 24 בדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

ב. סיכוני נזילות

סיכון נזילות ניתן לפיצול על פני שני רבדים: סיכון נזילות ברמת קופת גמל, וסיכון נזילות ברמה מקרו כלכלית.

הסיכון ברובד הראשון נובע מאי ודאות לגבי שינויים אפשריים בהיקף משיכת כספים מהקופה, העשויים להביא למצב בו הקופה תידרש לממש במהירות נכסים בהיקף ניכר על מנת לשלם לעמיתים המושכים או המניידים לקופות אחרות. סיכון זה קשור בהיקף חסכון העמיתים הזכאים למשיכה אל מול אורך החיים הממוצע של נכסי הקופה ונזילותם וכן מגורמים חיצוניים של הגברת תחרות ומעבר בין קופות גמל.

הסיכון ברובד השני נובע מהאפשרות של שינוי טעמי העמיתים בכלל קופות הגמל. מצב זה יכול לגרום למימוש סכומי כספים גדולים בפרק זמן קצר. דרישה כזו עלולה לסכן את יציבות שוק ההון והכספים בארץ. לצורך ניהול סיכון הנזילות קופות הגמל מחזיקות בנכסים נזילים, כגון מזומנים, שווי מזומנים ופיקדונות לתקופה של עד חודש ימים וכן בנכסים בעלי סחירות גבוהה שניתנים למימוש בקלות יחסית.

ניהול הקופות בשיטת סלי השקעה, מקטין חשיפה לסיכון נזילות בכלל ובקופות הקטנות בפרט.

ניתוח נזילות הקופה

ליום 31 בדצמבר 2019				נזילות (בשנים)
נכסים נטו (באלפי ש"ח)				
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
35,609	1,400,194	8,612	20,262	נכסים נזילים וסחירים
-	43,901	-	-	מח"מ מעל שנה
4	29,689	4	-	אחרים
<u>35,613</u>	<u>1,473,784</u>	<u>8,616</u>	<u>20,262</u>	סה"כ

ועדת ההשקעות אישרה מודל למעקב אחר סיכון הנזילות בפעילות הקופה. מדדי הנזילות מביאים בחשבון מצבי קיצון של משיכות בקופות כולל העברות בין קופות ואת נזילות הנכסים בתיקים במצבי משבר שונים. ועדת ההשקעות בוחנת על בסיס תקופתי את העמידה ברמת הנזילות ביחס למדדי הנזילות שנקבעו ובוחנת באופן שוטף את צרכי הנזילות והתאמתם לנכסי הקופה על מנת להיערך מראש לשינויים ברמת הנזילות הנדרשת.

הקופה אינה נתקלת בקשיי נזילות ובקשיים למימון תשלומים לעמיתים מושכים או המניידים החוצה, והיא שומרת על רמת נזילות מספקת כאמור. על פי ניסיון העבר, לאור היקף נכסיה של הקופה, הפיזור הרחב של עמיתיה והעובדה כי מרבית נכסיה הינם סחירים ובני מימוש מהיר ולמרות ששיעור הסכומים שעמיתים רשאים למשוך מהקופה הינו בין 54.82%-96.17% (ראה פרוט לפי מסלולים בסעיף 2 לעיל), הקופה אינה צופה בעיות נזילות בשנים הקרובות. נכון לסוף שנת 2019, כ- 100% מנכסי מסלול אג"ח ממשלת ישראל, כ- 100% מנכסי מסלול לבני 50 ומטה, כ- 95% ממסלול לבני 50 עד 60 וכ- 100% ממסלול לבני 60 ומעלה הושקעו בנכסים נזילים.

מבחינת הרכב נכסי הקופה והערכות ההנהלה, הנהלת החברה המנהלת סבורה כי סך הכספים הסחירים והנזילים וצפי ההפקדות מהווים כרית בטחון מספקת לצמצום התממשות סיכון הנזילות כאמור לעיל.

ג. סיכוני שוק

סיכוני שוק בנייהול פעילות קופת הגמל נובעים מאפשרות לשחיקת שווי נכסי קופות הגמל כתוצאה משינויים במחירי ניירות ערך, מחירי נדל"ן, שערי ריבית, שערי חליפין ואינפלציה ומפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.

סיכוני שוק הקשורים בירידה הפוטנציאלית בערכם הכלכלי של נכסי הקופה הינם כדלקמן:

1. סיכוני הצמדה: בשיקולי השקעה נלקחות בחשבון תחזיות אינפלציה ואלטרנטיבות השקעה, גם בהיבט של בסיס הצמדה. הקופה מבצעת את השקעותיה ברכיבים צמודים ולא צמודים בהתאם לסביבת האינפלציה והתחזיות העתידיות שלפניה.
2. סיכון שער חליפין: לקופה חשיפה לנכסים צמודי מט"ח בעיקר כתוצאה מהשקעות בנכסים זרים ולכן בשיקולי ההשקעה נלקחות בחשבון תחזיות לשינויים בשערי חליפין, בעיקר ביחס לדולר.
3. סיכוני ריבית: לשינויים בשערי הריבית השפעה על אגרות החוב המוחזקות על ידי הקופה ועל פקדונות והלוואות ובאמצעותן על שווי נכסי הקופה. בעת קבלת החלטות השקעה וקביעת משך החיים הממוצע של הנכסים נלקחים בחשבון הנחות ותחזיות לגבי שינויי ריבית והשפעתם על תיק ההשקעות של הקופה. הקופה מטפלת בסיכוני ריבית על ידי שינוי באורך החיים הממוצע הכולל של מכשירים נושאי ריבית בכל אפיק, פיזור וחשיפה לסוגי ריביות שונות.
4. סיכון מניות: ההפסד שעלול להגרם לקופה כתוצאה מירידה במחירי המניות הנסחרות בארץ ובחו"ל.
5. סיכון מרווח אשראי: הפסד הנובע מפתיחת מרווחי האשראי מול ריבית חסרת סיכון.
6. סיכון נדל"ן: ההפסד שעלול להיגרם מירידת ערכן של ההשקעות בנדל"ן.

החברה המנהלת מתמודדת עם מכלול הגורמים המרכיבים את סעיף סיכוני השוק באמצעות קביעת תמהיל השקעות מפוזר המכיל, בין היתר, מניות, אגרות חוב צמודות ולא צמודות, הלוואות, נדל"ן, חשיפה למט"ח, קרנות השקעה ותעודות סל. נכסי הקופות מפוזרים גם בהשקעות בשווקים הבין לאומיים. שימוש בנגזרים נעשה למטרות הגנה ולמטרות יצירת חשיפה ונכלל בדוחות הבקרה.

דירקטוריון החברה קבע מדיניות השקעות אשר מגבילה את רמות החשיפה אליהן ניתן להגיע בכל אחד מאפיקי ההשקעה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות את ועדת ההשקעות ומגבילות את רמת הסיכון של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה. מגבלות הדירקטוריון מחייבות ביצוע פיזור בין אפיקי ההשקעה השונים ומונעות חשיפה גבוהה לאפיק השקעה אחד.

ועדת ההשקעות דנה בישיבותיה בתמהיל ההשקעות של קופות הגמל המנוהלות על ידי החברה ומקבלת החלטות לגבי הקצאת הנכסים בין האפיקים השונים בהתאם להערכות סיכונים המבוססות על נתונים מאקרו כלכליים ותחזיות לגבי שוקי ההון וגורמי הסיכון. מדדי סיכונים המוצגים לוועדת השקעות כוללים תרחישי קיצון והשוואת מדדי ביצועים וסיכונים לתיקי סמן. ועדת השקעות מקבלת מדי ועדה דיווח בדבר חשיפה ענפית, חשיפה גיאוגרפית וחשיפה מטבעית.

(1) סיכון מדד וסיכון מטבע

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל

ליום 31 בדצמבר 2019			
לא צמוד	המחירים לצרכן	בהצמדה למדד	במטבע חוץ או בהצמדה אליו
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,566	7,675	21	20,262
-	-	-	-
12,566	7,675	21	20,262

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים נגזרים
במונחי דלתא

סך הכל

גמל דיסקונט לבני 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	לא צמוד אלפי ש"ח
8,616	2,631	1,871	4,114
-	(830)	-	830
<u>8,616</u>	<u>1,801</u>	<u>1,871</u>	<u>4,944</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל דיסקונט לבני 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	לא צמוד אלפי ש"ח
1,473,784	485,211	375,919	612,654
-	(193,353)	-	193,353
<u>1,473,784</u>	<u>291,858</u>	<u>375,919</u>	<u>806,007</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל אלפי ש"ח	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בהצמדה למדד המחירים לצרכן אלפי ש"ח	לא צמוד אלפי ש"ח
35,613	6,126	10,442	19,045
-	(953)	-	953
<u>35,613</u>	<u>5,173</u>	<u>10,442</u>	<u>19,998</u>

סך נכסי קופת הגמל, נטו
חשיפה לנכסי בסיס באמצעות מכשירים
נגזרים במונחי דלתא
סך הכל

(2) סיכון ריבית

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי בשיעור הריבית על התשואה של מסלולי קופת הגמל:

ניתוח רגישות לשינוי בשיעור הריבית (א) (ב)		
-1%	+1%	
אחוזים		<u>ליום 31 בדצמבר 2019</u>
3.31	(3.14)	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
1.92	(1.79)	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
2.04	(1.88)	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
2.06	(1.93)	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה, החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים בריבית משתנה, החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוח הרגישות כולל אך ורק סעיפים אשר ערכם מושפע באופן ישיר כתוצאה משינוי בשיעור הריבית. בהתאם לכך, לא מובאות בחשבון השפעות עקיפות כגון השפעה של קרנות נאמנות שמשקיעות בנכסי חוב.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

להלן פירוט החשיפה לענפי משק בגין השקעה במניות:

<u>ליום 31 בדצמבר 2019</u>			<u>גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל</u>
%	נסחרות במדד		
	סך הכל	מניות היתר	
מסה"כ	אלפי ש"ח		
100.00	20	20	<u>ענף משק</u> נדל"ן ובינוי

ליום 31 בדצמבר 2019				
מסה"כ	סך הכל	נסחרות במדד		
		בחול"ל	מניות היתר	ת"א 125
%		אלפי ש"ח		
21.19	199	-	-	199
0.43	4	-	4	-
2.66	25	25	-	-
14.59	137	74	4	59
29.61	278	7	12	259
16.93	159	34	-	125
7.24	68	-	3	65
7.35	69	-	-	69
100.00	939	140	23	776

גמל דיסקונט לבני 50 ומטהענף משק

בנקים
ביטוח
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019					
מסה"כ	סך הכל	נסחרות במדד			
		בחול"ל	לא סחיר	מניות היתר	ת"א 125
%		אלפי ש"ח			
20.97	53,055	-	-	-	53,055
1.95	4,932	-	-	-	4,932
2.22	5,617	-	-	-	5,617
10.35	26,191	11,548	-	-	14,643
21.21	53,672	16,157	-	2,723	34,792
19.90	50,342	2,942	-	1,799	45,601
14.90	37,694	7,528	-	361	29,805
6.17	15,607	-	1,438	2,986	11,183
2.33	5,894	565	-	236	5,093
100.00	253,004	38,740	1,438	8,105	204,721

גמל דיסקונט לבני 50 עד 60ענף משק

בנקים
ביטוח
ביומד
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2019				
מסה"כ	סך הכל	נסחרות במדד		
		בחול"ל	מניות היתר	ת"א 125
%		אלפי ש"ח		
37.90	481	-	-	481
12.69	161	17	-	144
13.87	176	94	-	82
17.89	227	-	25	202
12.37	157	38	-	119
0.24	3	-	3	-
5.04	64	-	-	64
100.00	1,269	149	28	1,092

גמל דיסקונט לבני 60 ומעלהענף משק

בנקים
טכנולוגיה
מסחר ושרותים
נדל"ן ובינוי
תעשייה
השקעה ואחזקות
נפט וגז

סך הכל

ד. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון לאי עמידת צד שלישי בהתחייבויותיו. סיכוני אשראי יכולים לנבוע, בין היתר, מאי עמידה במועדי החזר, היעדר יכולת פירעון, מימוש ביטחונות בערך פחות מהמוערך או מירידת ערך כתוצאה משינוי בדירוג אשראי.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון ולהחלטות פרטניות של ועדות ההשקעה השונות. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לווים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה הקופה. בהתאם לחוזרי המפקח בנושא ניהול סיכוני אשראי מינו הגופים המוסדיים בקבוצה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. פרק 4 - ניהול נכסי השקעה, שער 5, חלק 2 לחוזר המאוחד קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת תניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר המפקח בנושא טיפול בחובות בעייתיים ופעולות לגביית חוב, הוקם פרום חוב ומונה מנהל לפרוים אשר תפקידו להעריך מצב חובות בעייתיים ולהבטיח כי מתקיימים תהליכי מעקב ובקרה שוטפים.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על-ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לווים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת אשראי, ועדות השקעה והדירקטוריונים האמורים.

טרם מתן אשראי לא סחיר מתבצע תהליך, באמצעות מודל דירוג פנימי, להערכת איתנות הגופים אליהם נחשפת הקופה ויכולת הפירעון שלהם. כמו כן הקופה עוקבת באופן שוטף אחר יכולת הפירעון ואיכות הבטחות. בנוסף, מתבצעת הערכת סיכוני אשראי לא סחיר בקופה הן באמצעות מעקב אחר הדירוג הממוצע, והן באמצעות מודל המאפשר לכמת את גובה סיכון האשראי בתוחלת ומקרה קיצון.

ברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא ממשלתי בתיקים האמורים והערכת ההפסד הצפוי (Expected Loss) וההפסד הלא-צפוי (Un expected Loss) בגין סיכוני האשראי הלא סחיר. ברמת עסקה פרטנית – מתקבלת חוות דעת בלתי תלויה של אגף ניהול סיכונים לעסקאות משמעותיות ולעסקאות גדולות או מורכבות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר 2019												
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה			גמל דיסקונט לבני 50 עד 60			גמל דיסקונט לבני 50 ומטה			גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל			
שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	שאינם סחירים	סחירים	סה"כ	
אלפי ש"ח												
17,063	-	17,063	636,245	43,901	592,344	3,946	-	3,946	18,768	-	18,768	בארץ
51	-	51	2,453	-	2,453	-	-	-	-	-	-	בחו"ל
17,114	-	17,114	638,698	43,901	594,797	3,946	-	3,946	18,768	-	18,768	סך הכל נכסי חוב

(2) פירוט נכסי חוב בחלוקה לדירוגים

נכסי חוב בארץ

ליום 31 בדצמבר 2019			
דירוג מקומי (*)			
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
אלפי ש"ח			
10,914	183,809	1,767	16,372
4,709	296,841	1,609	1,817
1,363	107,985	522	515
30	899	12	21
47	2,810	36	43
<u>17,063</u>	<u>592,344</u>	<u>3,946</u>	<u>18,768</u>
-	32,220	-	-
-	2,031	-	-
-	4,337	-	-
-	5,313	-	-
-	43,901	-	-
<u>17,063</u>	<u>636,245</u>	<u>3,946</u>	<u>18,768</u>
-	4,337	-	-

נכסי חוב סחירים בארץ

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
AA ומעלה
BBB עד A
נמוך מ-BBB
לא מדורג

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץנכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות ופיקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
בדירוג:
AA ומעלה
BBB עד A
נמוך מ-BBB
הלוואות לעמיתים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים בארץסך הכל נכסי חוב בארץ

מזה - נכסי חוב בדירוג פנימי (**)

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה). נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו-16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

נכסי חוב בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2019	
דירוג בינלאומי (*)	
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
51	2,453
51	2,453

נכסי חוב סחירים בחו"ל

אגרות חוב קונצרניות ונכסי חוב אחרים בדירוג:
BBB

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

(*) המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על-ידי הממונה *S&P, Mood's* ו- *Fitch*. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

(**) בהתאם לחוזרי הממונה 15-9-2007 ו- 16-9-2007 קיימת בחברה תשתית ארגונית וניהולית לניהול האשראי, במסגרת זו מבצעת החברה מעקב ובחינה על כל נכסי החוב בהם השקיעה. לנכסי חוב להם לא קיים דירוג חיצוני שניתן על ידי חברה מדרגת, מבוצע דירוג פנימי על ידי החברה. נכסי החוב המוצגים לעיל כנכסים בדירוג פנימי הנם אלו שלהם לא קיים דירוג חיצוני כאמור. ראה בנוסף סעיף 5 להלן.

(3) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון אינם מתבססים על דירוג האשראי של הנכס אלא על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. מודל זה מביא לידי ביטוי באופן עדכני יותר שינויים בפרמיית הסיכון של נכסי החוב, כפי שאלו משתקפים בשוק הסחיר בהתאם לשינויים באותו עשירון.

הריביות הממוצעות המשוקללות בגין כל אחת מקבוצות הדירוג המוצגות להלן הינן בהתאם לנכסים הכלולים בכל קבוצת דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2019	נכסי חוב שאינם סחירים
גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	לפי דירוג (*):
0.76	AA ומעלה
1.79	A
0.46	BBB
17.55	נמוך מ-BBB
0.20	לא מדרג

(*) המקורות לרמת דירוג מקומי הינן חברות הדירוג "מעלות" ו"מדרוג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

המקורות לרמת הדירוג בחו"ל הינם חברות הדירוג אשר אושרו על ידי הממונה *S & P, Mood's* ו- *Fitch*. לעניין דירוג פנימי ראה סעיף 5 להלן.

(4) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב סחירים ושאננס סחירים

ליום 31 בדצמבר 2019								ענף משק
גמל דיסקונט לבני 50 עד 60				גמל דיסקונט לבני 50 ומטה				
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה		גמל דיסקונט לבני 50 עד 60		גמל דיסקונט לבני 50 ומטה		גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל		
%	סכום	%	סכום	%	סכום	%	סכום	
מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
15.92	2,725	26.92	171,950	20.44	807	5.66	1,062	בנקים
2.71	463	4.28	27,346	2.86	113	0.66	123	ביטוח
4.20	719	7.56	48,259	8.34	329	1.44	271	מסחר ושרותים
9.27	1,586	18.18	116,127	18.20	718	3.63	681	נדל"ן ובינוי
1.28	219	2.06	13,149	0.99	39	0.49	92	תעשייה
2.41	412	11.59	74,024	3.45	136	0.72	136	השקעה
0.44	76	0.63	4,034	0.94	37	0.17	31	ואחזקות
63.77	10,914	28.78	183,809	44.78	1,767	87.23	16,372	נפט וגז
100.00	17,114	100.00	638,698	100.00	3,946	100.00	18,768	אג"ח ממשלתי
								סך הכל

- (5) ביום 7 ביולי 2013, בהמשך לאישור מיום 15 במאי 2011, אישר הממונה על שוק ההון להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - הראל ביטוח) שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי, שפותח על ידי הראל ביטוח. מודל זה ישמש את הראל ביטוח ואת יתר הגופים המוסדיים בקבוצת הראל. בהתאם לתנאי האישור, הדירוג על פי המודל הפנימי ייחשב כדירוג המקביל של חברה מדרגת, בכפוף לתנאים הבאים:
- (א) השימוש במודל יעשה במסגרת המבנה, המתודולוגיה והנהלים שהוצגו בתהליך בחינת המודל.
- (ב) המודל יהא תקף להערכת אשראי למעט: בנקים וחברות ביטוח, אשראי מגובה נכס בסיס (ישיר או מכשירים מורכבים), נדל"ן יזמי ומימון פרויקטים.
- (ג) כל שינוי מהותי במבנה המודל יהא טעון אישור מראש של הממונה.

ה. סיכונים גיאוגרפיים

סיכון גאוגרפי הינו סיכון להפסד הנובע מחשיפה של תיק ההשקעות בצורה ישירה או עקיפה, דרך השקעה בחברות שיש להן פעילות עסקית במדינה, לאירוע שלילי באותה מדינה או אזור גיאוגרפי. אירוע כזה עשוי להתעורר למשל על רקע עימות בטחוני באזור, משבר כלכלי במדינה עצמה או אצל שותפת סחר מהותית. סיכון גיאוגרפי עשוי לבוא לידי ביטוי בעלייה באירועי חדלות פירעון של ממשלות ועסקים ו/או ירידה בשווי נכסים הונניים (נדל"ן, מניות וכד').

להלן החשיפה הגיאוגרפית עבור הנכסים השונים בהתאם למקום הסיכון הסופי, או בהתאם למקום בו הונפק או נסחר הנכס, במקרים בהם לא ניתן היה לזהות את מקום החשיפה הסופית:

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל

ליום 31 בדצמבר 2019								
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח								
20,180	-	20,180	1,397	76	-	2,335	16,372	ישראל
82	-	82	1	-	20	61	-	אחר
<u>20,262</u>	<u>-</u>	<u>20,262</u>	<u>1,398</u>	<u>76</u>	<u>20</u>	<u>2,396</u>	<u>16,372</u>	סך הכל

גמל דיסקונט לבני 50 ומטה

ליום 31 בדצמבר 2019									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
114	-	114	14	1	95	4	-	-	בריטניה
128	-	128	-	6	118	4	-	-	סין
255	-	255	-	255	-	-	-	-	אירלנד
142	-	142	5	10	127	-	-	-	יפן
157	-	157	-	157	-	-	-	-	לוקסמבורג
134	-	134	-	2	113	19	-	-	שוויץ
1,516	-	1,516	187	-	1,084	178	67	-	ארצות הברית
6,411	665	5,746	999	-	217	651	2,112	1,767	ישראל
424	-	424	12	25	304	83	-	-	אחר
9,281	665	8,616	1,217	456	2,058	939	2,179	1,767	סך הכל

גמל דיסקונט לבני 50 עד 60

ליום 31 בדצמבר 2019									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
18,596	-	18,596	291	90	12,634	541	5,040	-	בריטניה
21,151	-	21,151	6	949	17,354	2,842	-	-	סין
56,963	-	56,963	-	56,963	-	-	-	-	אירלנד
20,275	-	20,275	2	1,775	18,498	-	-	-	יפן
16,626	-	16,626	-	16,626	-	-	-	-	לוקסמבורג
264,303	-	264,303	27,741	-	169,913	53,423	13,226	-	ארצות הברית
946,768	-	946,768	151,396	-	19,043	161,591	430,929	183,809	ישראל
18,537	-	18,537	-	18,537	-	-	-	-	חו"ל לאפיקים
110,565	-	110,565	4,515	4,281	66,781	34,607	381	-	אחר
1,473,784	-	1,473,784	183,951	99,221	304,223	253,004	449,576	183,809	סך הכל

גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

ליום 31 בדצמבר 2019									
סך הכל	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות	קרנות נאמנות אלפי ש"ח	קרנות ותעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
1,015	-	1,015	-	1,015	-	-	-	-	אירלנד
764	-	764	-	764	-	-	-	-	לוקסמבורג
2,997	-	2,997	219	-	2,197	306	275	-	ארצות הברית
29,097	-	29,097	4,554	1	6,902	801	5,925	10,914	ישראל
1,740	-	1,740	72	80	1,426	162	-	-	אחר
35,613	-	35,613	4,845	1,860	10,525	1,269	6,200	10,914	סך הכל

1. גורמי סיכון נוספים המשפיעים על פעילות הקופה

הפעלת קופת גמל דורשת עמידה בכללי פעילות ודווח שנקבעו בחוקים ובתקנות. חוק קופות הגמל מעניק סמכויות שונות ואמצעי אכיפה מגוונים לממונה לרבות סעיפי עונשין במקרה של אי עמידה בכללים והנחיות. הקופה פועלת בתחום שוק ההון והחיסכון ארוך הטווח, בהם מתבצעת פעילות השקעה לצד פעילות מול העמיתים החוסכים בקליטת הפקדות, תשלומים וזיכויים ברווחים. פעילות זו חושפת את הקופה לסיכונים תפעוליים ולסיכונים הנובעים משינויי פסיקה וחקיקה כלליים ובתחום הפעילות הספציפי של הקופה. אי לכך פועלת הקופה בהתאם לנהלים מסודרים שגיבשה להסדרת התהליכים השונים בקופה, לרבות ביצוע בקרות ומעקב שוטף אחר הפעילות. כמו כן מלווה את פעילות הקופה יועץ משפטי ומנהלת סיכונים. הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות. האחראיות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על-ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר. החברה בוחנת באופן שוטף את החשיפה לסיכונים תפעוליים ונוקטת באמצעים להפחתת רמתם. אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה וגורמים מחוץ לחברה. החברה הגדירה מדיניות הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

בהתייחס לסיכונים משפטיים, כולל סיכונים ציבוריים, היועץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביועץ משפטי חיצוני ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות ופוליסות ביטוח, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלבנטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלבנטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשס"א - 1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכונים הלבנת הון מפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלבנטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכונים הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכונים הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויותיה השונות.

מערך טכנולוגיית המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי ה-IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים". אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי להערכת ההשפעה הפוטנציאלית של סיכונים טכנולוגיות המידע על תהליכי הליבה בחברה.

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של החברה בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על שלוש שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כיסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר. ביום 31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי-תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשות, מיקור חוץ, שירותי מחשוב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר.

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בנושא מיקור חוץ מיוני 2018, החברה קבעה מדיניות וגיבשה נוהלי עבודה, הכוללים בין היתר קווים מנחים וקריטריונים לקביעתה של פעילות כמהותית, עקרונות להתקשרות בהסכם למיקור חוץ ומנגנוני פיקוח, מעקב ובקרה אפקטיביים על פעילויות מהותיות שהוצאו למיקור חוץ.

היערכות הקבוצה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

למידע נוסף, ראה דיון בגורמי סיכון בסעיף 3.12 בדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה המנהלת וביאור 15, בדבר התחייבויות והתקשרויות תלויות בדוחות הכספיים של הקופה.

2. גורמי סיכון על פי טיבם

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון על פי טיבם - סיכונים מקרו, סיכונים ענפיים, סיכונים גיאוגרפיים ככל שישנם וסיכונים מיוחדים לקופה, אשר דורגו, בהתאם להערכות סובייקטיביות איכותיות של הנהלת החברה המנהלת של הקופה בהתחשב בהיקף ובמאפייני פעילותה נכון לתאריך הדוח, בקטגוריות על פי השפעתם, ככל שניתן לגבי כל גורם סיכון, על קופת הגמל - השפעה גדולה, בינונית וקטנה.

השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה	גורמי סיכון	
√			סיכונים שוק	סיכונים מקרו
√			האטה כלכלית בישראל	
√			סיכונים אשראי	
	√		סיכון מחירי נכסים אחרים	
√			שינויים רגולטוריים	סיכונים ענפיים
√			סיכון נזילות	
	√		סיכונים תפעוליים	סיכונים מיוחדים לחברה

6. נושאים אליהם הפנה רואה החשבון את תשומת ליבו בחוות דעתו

רואה החשבון לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו.

7. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי**א. בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי ליידנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 24 במרס 2020

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2019 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת הגמל; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

24 במרס 2020

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "קופת הגמל") לשנת 2019 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קופת הגמל וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקופת הגמל למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קופת הגמל; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקופת הגמל, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קופת הגמל והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקופת הגמל; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקופת הגמל.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

24 במרס 2020

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "קופת הגמל") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קופת הגמל תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי החשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2019, הבקרה הפנימית של קופת הגמל על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____
_____
_____

יו"ר הדירקטוריון : מישל סיבוני
מנכ"ל : דודי לידנר
סמנכ"ל כספים : רם גבל

תאריך אישור הדוח : 24 במרס 2020

קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט

דוחות כספיים

ליום

31 בדצמבר 2019

תוכן עניינים

3	דוח רואי החשבון המבקרים
5	דוח על המצב הכספי
8	דוח הכנסות והוצאות
12	דוח על השינויים בזכויות העמיתים
16	ביאור 1 - כללי
17	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
18	ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה
19	ביאור 4 - נכסי חוב סחירים
19	ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים
20	ביאור 6 - מניות
21	ביאור 7 - השקעות אחרות
22	ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות
23	ביאור 9 - דמי ניהול
24	ביאור 10 - הוצאות ישירות
25	ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה
26	ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
26	ביאור 13 - מסים
26	ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות
27	ביאור 16 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן - "הקופה") לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על השינויים בזכויות העמיתים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה המנהלת"). אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית.

ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2019 ואת תוצאות פעולותיה והשינויים בזכויות העמיתים שלה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 24 במרס 2020 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקופה.

סומך חייקין
רואי חשבון

24 במרס 2020

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן "הקופה") ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקופה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של קופת גמל כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקופה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקופה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקופה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה בבלתי מותאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקופה ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקופה לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והדוח שלנו, מיום 24 במרס 2020, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

24 במרס 2020

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2018	2019		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
167,484	130,727		רכוש שוטף
1,857	5,254	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה
169,341	135,981		
829,029	634,625	4	השקעות פיננסיות
50,337	43,901	5	נכסי חוב סחירים
264,367	255,232	6	נכסי חוב שאינם סחירים מניות
376,399	468,917	7	השקעות אחרות
1,520,132	1,402,675		סך כל השקעות פיננסיות
1,689,473	1,538,656		סך כל הנכסים
3,603	381	8	זכאים ויתרות זכות
1,685,870	1,538,275		זכויות העמיתים
1,689,473	1,538,656		סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים : 24 במרס 2020

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
130,727	4,646	123,629	1,097	1,355	רכוש שוטף
5,254	11	5,235	4	4	מזומנים ושווי מזומנים
135,981	4,657	128,864	1,101	1,359	חייבים ויתרות חובה
634,625	17,114	594,797	3,946	18,768	השקעות פיננסיות
43,901	-	43,901	-	-	נכסי חוב סחירים
255,232	1,269	253,004	939	20	נכסי חוב שאינם סחירים
468,917	12,577	453,584	2,639	117	מניות
1,402,675	30,960	1,345,286	7,524	18,905	השקעות אחרות
1,538,656	35,617	1,474,150	8,625	20,264	סך כל השקעות פיננסיות
381	4	366	9	2	סך כל הנכסים
1,538,275	35,613	1,473,784	8,616	20,262	זכאים ויתרות זכות
1,538,656	35,617	1,474,150	8,625	20,264	זכויות העמיתים
					סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2018					
	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
167,484	2,636	160,885	814	3,149	רכוש שוטף
1,857	13	1,836	5	3	מזומנים ושווי מזומנים
169,341	2,649	162,721	819	3,152	חייבים ויתרות חובה
829,029	20,051	784,853	2,055	22,070	השקעות פיננסיות
50,337	-	50,337	-	-	נכסי חוב סחירים
264,367	1,042	262,244	1,051	30	נכסי חוב שאינם סחירים
376,399	8,885	362,405	4,050	1,059	מניות
1,520,132	29,978	1,459,839	7,156	23,159	השקעות אחרות
					סך כל השקעות פיננסיות
1,689,473	32,627	1,622,560	7,975	26,311	סך כל הנכסים
3,603	7	3,569	25	2	זכאים ויתרות זכות
1,685,870	32,620	1,618,991	7,950	26,309	זכויות העמיתים
1,689,473	32,627	1,622,560	7,975	26,311	סך כל ההתחייבויות וזכויות העמיתים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2017	2018	2019		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
(2,367)	1,152	(756)		הכנסות (הפסדים)
				ממזומנים ושווי מזומנים
				מהשקעות:
55,407	(8,554)	51,741		מנכסי חוב סחירים
4,083	(1,237)	9,496		מנכסי חוב שאינם סחירים
24,414	(2,396)	47,727		ממניות
36,229	(24,121)	72,200		מהשקעות אחרות
120,133	(36,308)	181,164		סך כל ההכנסות (ההפסדים) מהשקעות
117,766	(35,156)	180,408		סך כל ההכנסות (הפסדים)
				הוצאות
-	-	4		דמי ניהול
460	1,045	1,588	10	הוצאות ישירות
3,302	2,924	2,950		ביטוח חיים
540	483	402	13	מסים
4,302	4,452	4,944		סך כל ההוצאות
113,464	(39,608)	175,464		עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2	(8)	(731)	(19)	(756)	הכנסות (הפסדים)
					מזומנים ושווי מזומנים
1,001	235	49,488	1,017	51,741	מהשקעות:
-	-	9,496	-	9,496	מנכסי חוב סחירים
3	210	47,283	231	47,727	מנכסי חוב שאינם סחירים
64	530	70,257	1,349	72,200	ממניות
1,068	975	176,524	2,597	181,164	מהשקעות אחרות
					סך כל ההכנסות מהשקעות
1,070	967	175,793	2,578	180,408	סך כל ההכנסות
-	1	2	1	4	הוצאות
3	11	1,561	13	1,588	דמי ניהול
22	14	2,892	22	2,950	הוצאות ישירות
-	4	394	4	402	ביטוח חיים
25	30	4,849	40	4,944	מסים
					סך כל ההוצאות
1,045	937	170,944	2,538	175,464	עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018				
גמל דיסקונט גמל דיסקונט 60 לבני ומעלה סה"כ	גמל דיסקונט 60 לבני עד 60	גמל דיסקונט 50 ומטה לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט 50 ומטה לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט ממשלת ישראל
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,152	12	1,126	14	-
(8,554)	(208)	(8,138)	(36)	(172)
(1,237)	-	(1,237)	-	-
(2,396)	61	(2,497)	8	32
(24,121)	(285)	(23,529)	(268)	(39)
(36,308)	(432)	(35,401)	(296)	(179)
(35,156)	(420)	(34,275)	(282)	(179)
1,045	10	1,029	5	1
2,924	18	2,871	14	21
483	3	475	5	-
4,452	31	4,375	24	22
(39,608)	(451)	(38,650)	(306)	(201)

הכנסות (הפסדים)

מזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים

מנכסי חוב שאינם סחירים

ממניות

מהשקעות אחרות

סך כל ההפסדים מהשקעות

סך כל ההפסדים

הוצאות

הוצאות ישירות

ביטוח חיים

מסים

סך כל ההוצאות

עודף הפסדים על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(1)	(1)	(2,361)	(4)	(2,367)
755	99	53,642	911	55,407
-	-	4,083	-	4,083
-	137	24,145	132	24,414
128	444	35,302	355	36,229
883	680	117,172	1,398	120,133
882	679	114,811	1,394	117,766
1	1	458	-	460
20	15	3,250	17	3,302
-	13	526	1	540
21	29	4,234	18	4,302
861	650	110,577	1,376	113,464

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

מנכסי חוב סחירים
מנכסי חוב שאינם סחירים
ממניות
מהשקעות אחרות
סך כל ההכנסות מהשקעות

סך כל ההכנסות

הוצאות

הוצאות ישירות
ביטוח חיים
מסים

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,401,509	2,138,091	1,685,870	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
71,121	106,885	94,122	תקבולים מדמי גמולים
105,417	73,792	54,579	תשלומים לעמיתים
878	608	185	העברות צבירה לקופה
4	752	-	העברות מחברות ביטוח
20,530	53,738	9,432	העברות מקרנות פנסיה חדשות
23,330	26,733	8,620	העברות מקופות גמל
			העברות בין מסלולים
37,775	5,779	24,490	העברות צבירה מהקופה
19,141	17,555	56,253	העברות לחברות ביטוח
307,082	477,470	291,476	העברות לקרנות פנסיה חדשות
23,330	26,733	8,620	העברות לקופות גמל
			העברות בין מסלולים
(342,586)	(445,706)	(362,602)	העברות צבירה, נטו
113,464	(39,608)	175,464	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
2,138,091	1,685,870	1,538,275	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,685,870	32,620	1,618,991	7,950	26,309	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
94,122	2,238	88,471	911	2,502	תקבולים מדמי גמולים
54,579	409	50,066	282	3,822	תשלומים לעמיתים
185	-	185	-	-	העברות צבירה לקופה
9,432	945	8,010	-	477	העברות מחברות ביטוח
8,620	4,679	2,813	829	299	העברות מקופות גמל העברות בין מסלולים
24,490	81	23,225	394	790	העברות צבירה מהקופה
56,253	3,463	52,578	212	-	העברות לחברות ביטוח
291,476	3,113	284,489	1,119	2,755	העברות לקרנות פנסיה חדשות
8,620	341	5,272	4	3,003	העברות לקופות גמל העברות בין מסלולים
(362,602)	(1,374)	(354,556)	(900)	(5,772)	העברות צבירה, נטו
175,464	2,538	170,944	937	1,045	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,538,275	35,613	1,473,784	8,616	20,262	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,138,091	35,300	2,067,756	10,338	24,697	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
106,885	104	101,806	459	4,516	תקבולים מדמי גמולים
73,792	2,600	67,116	20	4,056	תשלומים לעמיתים
608	-	608	-	-	העברות צבירה לקופה
752	-	752	-	-	העברות מחברות ביטוח
53,738	5,276	46,496	1,482	484	העברות מקרנות פנסיה חדשות
26,733	3,276	8,540	2,746	12,171	העברות מקופות גמל
					העברות בין מסלולים
5,779	-	5,779	-	-	העברות צבירה מהקופה
17,555	734	16,429	306	86	העברות לחברות ביטוח
477,470	6,666	461,835	5,308	3,661	העברות לקרנות פנסיה חדשות
26,733	885	17,158	1,135	7,555	העברות לקופות גמל
					העברות בין מסלולים
(445,706)	267	(444,805)	(2,521)	1,353	העברות צבירה, נטו
(39,608)	(451)	(38,650)	(306)	(201)	עודף הפסדים על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,685,870	32,620	1,618,991	7,950	26,309	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,401,509	33,344	2,333,848	11,058	23,259	זכויות עמיתים ליום 1 בינואר של השנה
71,121	553	68,579	517	1,472	תקבולים מדמי גמולים
105,417	3,304	100,451	7	1,655	תשלומים לעמיתים
					העברות צבירה לקופה
878	280	598	-	-	העברות מחברות ביטוח
4	-	4	-	-	העברות מקרנות פנסיה חדשות
20,530	4,243	14,722	112	1,453	העברות מקופות גמל
23,330	6,692	7,810	3,891	4,937	העברות בין מסלולים
					העברות צבירה מהקופה
37,775	163	37,332	-	280	העברות לחברות ביטוח
19,141	11	18,631	318	181	העברות לקרנות פנסיה חדשות
307,082	4,438	298,746	1,765	2,133	העברות לקופות גמל
23,330	3,272	13,222	3,800	3,036	העברות בין מסלולים
(342,586)	3,331	(344,797)	(1,880)	760	העברות צבירה, נטו
113,464	1,376	110,577	650	861	עודף הכנסות על הוצאות לשנה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
2,138,091	35,300	2,067,756	10,338	24,697	זכויות העמיתים ליום 31 בדצמבר של השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן - "הקופה"), הינה קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים המאושרת על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

נכון ליום 31 בדצמבר 2019 כוללת ארבעה מסלולי השקעה פעילים:

- (1) גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
- (2) גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
- (3) גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה
- (4) גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל

ב. החברה המנהלת

ביום 8 באוקטובר 2018 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל פנסיה וגמל בע"מ, חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - הראל פנסיה וגמל), מבנק דיסקונט לישראל בע"מ את הקופה (להלן - הסכם העברת הניהול) וביום 1 בינואר 2019 הועברה הקופה לניהולה של הראל פנסיה וגמל. נכון ליום 31 בדצמבר 2019 הקופה מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל (להלן - החברה המנהלת).

קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין הקופה ונכסיה. נתוני החברה המנהלת מוצגים בדוחות כספיים נפרדים בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ג. מדיניות ההשקעה

השקעות הקופה מבוצעות על-פי מדיניות ההשקעות הכוללת שנקבעת על-ידי הדירקטוריון, וועדת ההשקעות בחברה המנהלת ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

ד. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) הקופה - קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט.
- (2) החברה המנהלת - הראל פנסיה וגמל בע"מ.
- (3) רשות שוק ההון - רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון.
- (4) הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- (5) חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, והתקנות שהותקנו מכוחו.
- (6) צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- (7) מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה.

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה על ידי הקופה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 24 במרס, 2020.

א. בסיס הערכת נכסים

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים - יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
- (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
- (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
- (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות), חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן: "החברה המצטטת") וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערך נכסי חוב לא סחירים.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
- (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים - ההשקעה מוצגת ע"פ שוויה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידית בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים לסעיף חייבים/זכאים.
- (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
- (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים - לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתייחבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
- (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן, או מגורם אחר, לפי העניין.
- (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
- (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
- (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.
- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

א. בסיס הערכת נכסים (המשך)

(15) יתרות הנקובות במטבע חוץ או הצמודות לשער מטבע חוץ - לפי השער היציג למועד הדיווח. להלן נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
%	%	%
0.30	1.20	0.30
(9.83)	8.10	(7.79)

שיעור עליית (ירידת) מדדים נבחרים :

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע ביום המאזן)

שיעור שינוי שער החליפין של הדולר של ארה"ב

ב. הכרה בהכנסות והוצאות

ההכנסות וההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מצטבר.

ג. זכויות העמיתים

הפקדות לקופה ומשיכות מהקופה נכללות בדוחות הכספיים על בסיס מזומן, על פי מועד התקבול/התשלום בפועל.

ד. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם לכללים שנקבעו על ידי הממונה, נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכתם. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, השפעתם הסופית של עסקאות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2019				
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4	4	866	11	885
-	-	4,369	-	4,369
4	4	5,235	11	5,254

ריבית ודיבידנד לקבל (*)
חייבים בגין השקעות (*)
סך הכל חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2018				
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3	5	1,836	13	1,857
3	5	1,836	13	1,857

ריבית ודיבידנד לקבל
סך הכל חייבים ויתרות חובה

(*) ליתרה בגין צדדים קשורים ראה ביאור 12, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

ביאור 4 - נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2019				
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
16,372	1,767	183,809	10,914	212,862
2,396	2,179	410,988	6,200	421,763
18,768	3,946	594,797	17,114	634,625

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר 2018				
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
20,537	1,445	384,510	15,454	421,946
1,533	610	400,343	4,597	407,083
22,070	2,055	784,853	20,051	829,029

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ביאור 5 - נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2019	
גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	אלפי ש"ח
	38,588
	5,313
	43,901

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
הלוואות לעמיתים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר 2018	
גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	אלפי ש"ח
	43,805
	6,532
	50,337

אגרות חוב קונצרניות:
שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 6 - מניות

ליום 31 בדצמבר 2019

סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
253,794	1,269	251,566	939	20	מניות סחירות
1,438	-	1,438	-	-	מניות לא סחירות
255,232	1,269	253,004	939	20	סך הכל מניות

ליום 31 בדצמבר 2018

סה"כ	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
263,125	1,042	261,002	1,051	30	מניות סחירות
1,242	-	1,242	-	-	מניות לא סחירות
264,367	1,042	262,244	1,051	30	סך הכל מניות

ביאור 7 - השקעות אחרות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2019

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
76	2,058	304,223	10,525	316,882
-	456	99,221	1,860	101,537
41	106	21,834	188	22,169
-	15	-	-	15
117	2,635	425,278	12,573	440,603
-	-	24,537	-	24,537
-	4	2,090	4	2,098
-	-	1,679	-	1,679
-	4	28,306	4	28,314
117	2,639	453,584	12,577	468,917

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
קרנות נאמנות
מוצרים מובנים
אופציות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון
מכשירים נגזרים
מוצרים מובנים

סך הכל השקעות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2018

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,059	4,050	278,498	8,885	292,492
-	-	52,237	-	52,237
1,059	4,050	330,735	8,885	344,729
-	-	31,670	-	31,670
1,059	4,050	362,405	8,885	376,399

השקעות אחרות סחירות

קרנות ותעודות סל
אופציות

השקעות אחרות שאינן סחירות

קרנות השקעה וקרנות הון סיכון

סך הכל השקעות אחרות

ביאור 7 - השקעות אחרות (המשך)

ב. מכשירים נגזרים:

להלן סכום החשיפה, נטו לכנס הבסיס, המוצג במונחי דלתא של העסקאות הפיננסיות שנעשו לתאריך הדוח הכספי:

ליום 31 בדצמבר 2019				
גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 60 ועד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ועד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
673	-	-	-	673
(830)	(953)	(193,353)	(195,136)	
				מניות
				מטבע זר

ליום 31 בדצמבר 2018				
גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 60 ועד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ועד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(887)	(144,884)	(375)	(146,146)	
				מטבע זר

ביאור 8 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2019					
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
- *	1	2	1	4	חברה מנהלת מוסדות
-	-	65	-	65	התחייבויות בגין נגזרים
-	7	53	1	61	סכומים לשלם לחברות ביטוח
2	1	246	2	251	סך הכל זכאים ויתרות זכות
2	9	366	4	381	

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2018					
גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	51	-	51	מוסדות
-	24	3,292	6	3,322	התחייבויות בגין נגזרים
2	1	226	1	230	סכומים לשלם לחברות ביטוח
2	25	3,569	7	3,603	סך הכל זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	*-
-	-	1
-	-	2
-	-	1
-	-	4

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים :
 גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
 גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
 גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
 גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

סך הכל הוצאות דמי ניהול

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

ב. שיעור דמי ניהול מעמיתים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
%	%	%
4.00	4.00	4.00
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאת לגבות על פי הוראות הדין
 שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (*):

-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
 גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
 גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
 גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאת לגבות על פי הוראות הדין
 שיעור דמי ניהול הממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל:

-	-	*-
-	-	*-
-	-	*-
-	-	*-

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
 גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
 גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
 גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

* פחות מ-0.001%.

בהתאם להסכם קיבוצי שנחתם ביום 26 לדצמבר 2007, בין בנק דיסקונט לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וארגון עובדי בנק דיסקונט, ובכפוף להסכם בין בנק דיסקונט לבין החברה המנהלת החל מיום 1 בינואר 2019, הראל פנסיה וגמל, מי שהיה עמית בקופה נכון ליום 31 בדצמבר 2018, זכאי לפטור מלא מדמי ניהול עבור הכספים שהיו בחשבונו ערב העברת הניהול להראל פנסיה וגמל וכן לפטור מדמי ניהול מהפקדה בגין הפקדות שוטפות באמצעות בנק דיסקונט כמעסיק ו/או הפקדות עמית באמצעות תלוש המשכורת בבנק דיסקונט לחשבון שבו הייתה יתרה נכון ליום 31 בדצמבר 2018 (להלן - הנכסים המוטבים). דמי הניהול בגין הנכסים המוטבים כאמור ישולמו לחברה המנהלת על ידי בנק דיסקונט.

ביאור 10 - הוצאות ישירות

כל המסלולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
-	-	0.024	-	-	386	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	*-	*-	3	4	5	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך עמלות ניהול חיצוני:
-	*-	0.030	-	86	483	בגין השקעה בקרנות השקעה
0.020	0.050	0.042	458	947	673	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
*-	*-	0.003	(1)	8	41	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
0.020	0.050	0.099	460	1,045	1,588	סך הכל הוצאות ישירות

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
-	-	0.004	-	-	1	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
*-	-	0.006	1	-	2	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך עמלות ניהול חיצוני:
-	0.010	-	-	1	-	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
-	-	0.011	1	1	3	סך הכל הוצאות ישירות

גמל דיסקונט לבני 50 ומטה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			אלפי ש"ח			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת						
-	-	0.072	-	-	6	עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
-	-	0.006	-	-	1	עמלות דמי שמירה של ניירות ערך עמלות ניהול חיצוני:
*-	0.05	0.057	1	5	4	בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
-	-	0.002	*-	*-	*-	בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות קרנות ותעודות סל
-	0.05	0.138	1	5	11	סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח/או מ-0.001%.

** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין קרנות נאמנות בישראל, דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 10 - הוצאות ישירות (המשך)

גמל דיסקונט לבני 50 עד 60

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019	2017	2018	2019
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
-	-	0.025	-	-	379
*-	*-	*-	1	3	1
-	0.01	0.031	-	86	483
0.020	0.05	0.043	457	940	657
-	-	0.003	-	-	41
0.02	0.06	0.101	458	1,029	1,561

עמלות קניה ומכירה של ניירות ערך
 עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 עמלות ניהול חיצוני:
 בגין השקעה בקרנות השקעה
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
 קרנות ותעודות סל
סך הכל הוצאות ישירות

גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019	2017	2018	2019
שיעור מתוך יתרת נכסים ממוצעת			אלפי ש"ח		
*-	*-	0.001	1	1	1
-	0.01	0.037	-	2	12
*-	0.02	0.001	1-	7	*-
-	0.03	0.038	-	10	13

עמלות דמי שמירה של ניירות ערך
 עמלות ניהול חיצוני:
 בגין השקעה בנכסים מחוץ לישראל
 בגין השקעה בנכסים בישראל באמצעות
 קרנות ותעודות סל
סך הכל הוצאות ישירות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח ו/או מ-0.001%.
 ** עמלות אחרות כוללות הוצאות בגין קרנות נאמנות בישראל, דמי ניהול משכנתאות והוצאות בגין ניהול תביעה.

ביאור 11 - תשואות מסלולי השקעה

תשואה ממוצעת נומינלית ברוטו ל- 5 שנים	תשואה שנתית נומינלית ברוטו				
	2015	2016	2017	2018	2019
	באחוזים				
1.66	0.02	0.88	3.63	(0.77)	4.64
-	-	1.43	7.08	(3.68)	12.29
-	-	2.56	5.41	(2.29)	11.53
-	-	1.72	4.48	(1.37)	7.68

גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל
 גמל דיסקונט לבני 50 ומטה
 גמל דיסקונט לבני 50 עד 60
 גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה

ביאור 12 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר		
2018	2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	(4)	החברה המנהלת
-	3,770	צדדים קשורים אחרים:
-	3,696	מניות
-	14,315	אגרות חוב סחירות
-	14,315	קרנות השקעה
31,195	-	השקעות אחרות
31,195	21,777	

יתרת נכסי חוב וחובות שוטפים הגבוהה ביותר במשך השנה של בעל עניין או צד קשור עמדה על 3,724 אלפי ש"ח.

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	-	4	דמי ניהול לחברה המנהלת

ביאור 13 - מסים

להלן פרוט תשלומי המסים שנגבו מהקופה בשנת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה	גמל דיסקונט לבני 50 עד 60	גמל דיסקונט לבני 50 ומטה	גמל דיסקונט
סה"כ	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
402	4	394	4

בגין השקעות בניירות ערך זרים

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התקשרויות

לתאריך המאזן התקשרה הקופה בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון (להלן: הקרנות) כשותפה מוגבלת. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות ולהסכמי ההתקשרויות.

להלן סכום ההתחייבות להשקעה כוללת וסכום ההשקעה שטרם נדרש לתאריך המאזן:

31 בדצמבר 2019		
סה"כ יתרת התחייבות	סה"כ התחייבות	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,779	20,736	התחייבות קרנות השקעה

ביאור 15 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. הקופה אינה ישות משפטית ועל כן ככל שמוגשות תביעות הרי שהן מוגשות נגד החברה המנהלת. לגילוי בדבר תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה המנהלת ראה ביאור 25. א. בדוח הכספי של החברה המנהלת.

ג. שעבודים

קיימים שעבודים על חלק מנכסיה הסחירים של הקופה, לצורך פעילותה השוטפת בנגזרים בסך של 12.1 מיליון ש"ח.

ביאור 16 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

בהתאם להוראות הסכם העברת הניהול מיום 8 באוקטובר 2018, כאמור בביאור 11 לעיל, החברה פעלה למיזוג הקופה לתוך קופת הראל גמל. ביום 1 בינואר 2020 בוצע מיזוג הקופה על מסלוליה והקופה חדלה מלהתקיים.